ŽABLJAK

Pod krovom Crne Gore

Kada se sa vrelog jadranskog asfalta uspenjete na preko 1.400 metara nadmorske visine, vazduh naglo menja teksturu. Postaje oštar, čist i miriše na smolu, vlažnu mahovinu i divlju majčinu dušicu.

Poslednji put sam na Žabljaku bila kao srednjoškolka, pre tačno tri decenije. U meduvremenu, ovo planinsko utočište se značajno transformisalo - nekada tiho, skromno planinsko selo sa tek pokojim planinarom, izraslo je u živi turistički centar krcat novim drvenim brvnarama, modernim restoranima i posetiocima iz celog sveta. Pa ipak, izvan novoizgrađenih objekata, čim zakoračite u šumu, shvatite da je duša planine ostala potpuno netaknuta. Žabljak, to visoko gnezdo sklupčano u kotlini pod surovim masivom Durmitora, leti ne nudi samo spas od vrućine, već potpunu promenu ritma života i povratak iskonskim čulima. Jutro na na ovom mestu počinje obredom bogatog planinskog doručka koji se ne propušta. Dok prva jutarnja svežina još uvek prožima prste, na sto stižu vruće prganice. Ovi tradicionalni planinski uštipci, zamešeni od testa i prženi u gustom ulju dok ne porumene, nude autentičan gastronomski doživljaj. Kada se vruća prganica raspolovi, iz nje pojuri gusta para, a kada se unutrašnjost premaže punim, slanim durmitorskim kajmakom sa katuna ili mirisnim medom od livadskog cveća, shvatite da je to najfinije, najokrepljujuće gorivo za kilometre planinarenja koje slede.

Posle doručka, krenula sam sa Razvršja, gde sam bila smeštena u jednom skromnom bungalovu, kroz gustu četinarsku šumu ka Crnom jezeru. Prvi susret s jezerom uvek mi izmami spontani tajac. Smešteno u šumi stoletnih crnih borova koji se doslovno ogledaju u njegovoj tamnoj vodi, jezero leži mirno poput džinovskog smaragdnog ogledala nad kojim stražari moćni, zupčasti vrh Meded. Pamtim ga još iz đačkih dana, i

premda je danas staza oko jezera mnogo uređenija, njegova divlja, nedirnuta lepota nije izgubila ni trunku čarolije. Meštani i dalje pripovedaju legendu kako je jezero nastalo kletvom nad manastirom, što vodi

“gorskog oka” daje dozu tajanstvenosti. Šetnja kružnom stazom oko Malog i Velikog jezera je doživljaj za sva čula: korak bešumno tone u meku podlogu od borovih iglica, iz senke stena izviru kristalno čisti potoci koji se uz huku ulivaju u

jezero, a vazduh je toliko bogat kiseonikom da deluje gotovo opijajuće na svakoga ko dolazi iz gradskog smoga. Posle celog prepodneva provedenog u borovoj hladovini, vreme je bilo za spuštanje ka varošici. Na ručak svraćam u restoran „Kaćun“, poznat po domaćinskoj atmosferi i neverovatno pristupačnom set-meniju od svega deset evra.

Prvo stiže gusta, vruća teleća čorba bogato začinjena obiljem finog mesa, potom sveža kupus-salata i porcija od deset savršeno pečenih, sočnih ćevapa. Sve to zaokružuje gust, nefiltrirani domaći sok od divljih šumskih jagoda u kome se pod nepcem oseća sama esencija planine. Nebo iznad Durmitora je, međutim,

MEŠTANI I DALJE PRIPOVEDAJU LEGENDU KAKO JE JEZERO NASTALO KLETVOM NAD MANASTIROM, ŠTO VODI “GORSKOG OKA” DAJE DOZU TAJANSTVENOSTI

živo i nepredvidivo platno. Tokom dugog dana, imala sam priliku da svedočim njegovoj dramatičnoj, ćudljivoj prirodi. Prepodnevno sunce brzo su potisnuli teški, olovnosivi oblaci koji su se spuštali s najviših grebena, stvarajući dugačke, tajanstvene senke nad Žabljačkom visoravni. Planina kao da je zadržala dah u tišini pred oluju. A onda, usred noći - bes prirode u svom najčistijem obliku. Oko dva sata ujutru, tišinu je presekao potmuli, strahovit prasak grmljavine koji se višekratno odbijao od okomitih planinskih litica. Nebo su parale sjajne munje, a ubrzo je počela oluja praćena krupnim gradom. Ledenice su dobovale po drvenim šindrama i krovovima Žabljaka, dok je olujni vetar nosio sve pred sobom. Prvi put posle mnogo vremena bilo me je strah dok sam ležala u brvnari oko koje je besnela durmitorska oluja.

Koliko god da je noć bila burna, jutro je osvanulo potpuno pročišćeno. Grad

se topio na jutarnjem suncu, vetar je posve stao, a nebo je zasijalo u najjasnijoj nijansi plave. Vazduh je mirisao na mokru zemlju, smreku i svežinu, a vrhovi su se činili nadohvat ruke. Taj dan bio je rezervisan za ozbiljniji pešački poduhvat. Krenula sam sa Razvršja, zelenog prevoja i mirnog žabljačkog šumskog kampa sa kog se pruža veličanstven pogled na celu žabljačku kotlinu. Staza vodi nagore, meandrirajući kroz mešovitu bukovu i zimzelenu šumu, izbijajući na prostrane visinske livade tepihasto prekrivene retkim planin-

ŽIČARA U PODNOŽJU SAVINOG KUKA (ULAZ ZA ODRASLE 12 EVRA, ZA DECU 10 EVRA)

skim cvećem i busenima šumskih borovnica.

Cilj je bio Savin kuk (2.313 m). Svaki korak uzbrdo nagrađen je sve širim i dramatičnijim vidicima, a kada se konačno izbije na sam greben i vrh, pred vama puca nesagledniv horizont - valoviti masivi Durmitora, duboki usek Kanjona Tare u daljini, modra Vražja i Riblja jezera i sitna, plava mrlja Crnog jezera duboko u podnožju. U povratku, izabrala sam šumsku stazu koja se spušta direktno prema Crnom jezeru. Silazak kroz visoke četinare, dok se popodnevno sunce probija kroz krošnje i stvara zlatne snopove svetlosti na mahovini i stablima, deluje gotovo bajkovito i nestvarno. Umor u nogama potpuno nestaje onog trenutka kada ponovo

izbijete na obalu jezera, gde se površina vode umirila, upijajući poslednje rumene zrake zalazećeg sunca. Povratak na Žabljak posle tri decenije pokazao mi je da Žabljak više nije onaj skromni gradić iz mojih srednjoškolskih uspomena, ali i dalje pruža nezamenljivo stanje uma i tela. Mesto gde te surova i prelepa priroda u istoj sekundi podseti koliko si mali pod njenim olujnim nebeskim svodom, i koliko si bogat dok udišeš njen mir.

Tekst i foto:
Senka D. Pavlović Ćotrić

